Gemeente Amsterdam

Voorbereiding nieuwe bestuursperiode 2026-2030: Staat van de Programma's, Bijlage C: toelichting ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities

Inhoud

1 Teruglopende legesinkomsten omgevingsvergunningen 3
2 Voortzetten en intensiveren planontwikkeling complete stad 4
3 Frictiekosten oprichting NV drinkwater en overname riooltaken door gemeente 5
4 Groei van de stad: bestrijden drukte en functieverlies 6
5 Leefbaarheid en veiligheid openbare ruimte NW, ZO, N 8
6 Achterstalligheid gemeentelijke assets 9
7 Ongedekte kosten vergroenen stad, i.r.t. Burgerberaad Groen 11
8 Schoon 13
9 Groeiende tekorten Sport 16
10 Kansengelijkheid: familiescholen en Inclusief onderwijs 18
11 Aanpak dakloosheid 20
12 Vergrijzing 22
13 Buurtteams en de beweging naar de voorkant 25
14 Onbegrepen gedrag – overlast openbare ruimte 26
15 Migratie, Asiel en Opvang (incl. investeringsruimte) 28
16 Armoedebestrijding 30
17 Tegengaan seksuele intimidatie en seksueel geweld 32
18 Vergunningplicht ondermijning voor de hele stad 34
19 Versterken handhaving in de wijken (wijkboa's) 35
20 Resterend tekort bestuur & organisatie (programma B) na maatregelen 36
21 Betrouwbare, rechtvaardige en burgergerichte overheid 38
22 Weerbaarheid & digitale autonomie 40
23 Online leefwereld jongeren 42
24 AI – benutten kansen die Artificiële Intelligentie ons biedt 44
25 Drempelvrije informatievoorziening 46
26 Prioriteiten Aanpak binnenstad - Bezoekerseconomie 47
27 CDOKE Bestedingsrichtingen (saldoneutraal) 49
Link naar andere documenten Staat van de Programma's 52

Gemeente Amsterdam

#	Prog.	Onderwerp	2027	2028	2029	2030	Struc.	S/I
1	1	Teruglopende legesinkomsten omgevingsvergunningen*	13,9	13,7	13,7	13,7	13,7	S
2	1	Voortzetten en intensiveren planontwikkeling complete stad	3,6	3,6	3,6	3,5	0,0	I
3	2	Frictiekosten oprichting NV drinkwater en overname riooltaken door gemeente	Dekking door verhoging tarieven drinkwater en riool					
4	2	Groei van de stad: bestrijden drukte en functieverlies	9,5	9,5	9,5	9,5	2,0	I
5	2	Leefbaarheid en veiligheid openbare ruimte NW, ZO, N	6,0	6,0	6,0	6,0	0,0	I
6	2	Achterstalligheid gemeentelijke assets	16,0	16,0	16,0	16,0	0,0	I
7	2	Ongedekte kosten vergroenen stad	4,3	8,3	15,3	22,3	21,0	S
8	2	Schoon 1 - behoud huidig schoonniveau	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	S
	2	Schoon 2 - Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau C	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	S
	2	Schoon 3 - Alle 110 wijken minimaal (90%) op niveau B	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	S
9	4	Groeiende tekorten sport*	13,3	13,3	14,9	14,9	14,9	S
10	5	Kansengelijkheid: familiescholen en Inclusief onderwijs	9,5	12,7	12,2	11,7	9,5	S
11	6	Aanpak dakloosheid	25,1	28,9	31,9	31,9	31,9	S
12	6	Vergrijzing	7,0	17,0	25,0	30,0	30,0	S
13	6	Buurtteams en de beweging naar de voorkant	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	S
14	6	Onbegrepen gedrag - overlast openbare ruimte	13,5	14,2	13,9	13,8	13,8	S
15	7	Migratie, Asiel en opvang (incl investeringsruimte)	0,0	3,0	6,0	6,0	6,0	S
16	7	Armoedebestrijding	8,0	16,0	16,0	16,0	16,0	S
17	8	Tegengaan seksuele intimidatie en geweld	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	S
18	8	Vergunningplicht ondermijning voor de hele stad	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	S
19	8	Versterken handhaving in de wijken (wijkboa's)	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	S
20	B	Resterend tekort bestuur & organisatie (programma B) na maatregelen*	14,9	3,4	0,9	0,0	0,0	I
21	B	Betrouwbare, rechtvaardige en burgergerichte overheid	4,0	3,4	3,4	3,1	2,8	S
22	B	Weerbaarheid & digitale autonomie	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	S
23	B	Online leefwereld jongeren	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	S
24	B	AI – benutten kansen die Artificiële Intelligentie ons biedt	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	S
25	B	Drempelvrije informatievoorziening	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	S
26	Horiz.	Aanpak Binnenstad	11,3	11,3	11,3	11,3	0,0	I
27	Horiz.	CDOKE-middelen	39,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S

*benoemd in de Nota Begrotingsruimte

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	*1 Teruglopende legesinkomsten omgevingsvergunningen*
Elevator pitch	*De Omgevingswet zorgt voor afnemende legesinkomsten uit omgevingsvergunningen. Deels kan dat worden ondervangen door het aanpassen van de verordening, maar er resteert een knelpunt van € 13,9 miljoen structureel in de vorm van een te hoge raming van de baten. Hierdoor is een bijstelling van de raming van de inkomsten nodig. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om een (beleidsmatige) keuze of een intensivering.*
Directie:	*Stadsdelen (VTH), R&D*
Programma:	*P1*

Toelichting

In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Dit zorgde voor een bundeling en vereenvoudiging van tientallen wetten en regels. De nieuwe wet zorgt voor toenemende werklast, onder andere door complexere procedures, participatie, meer maatwerk en hogere eisen aan dienstverlening en digitale systemen. Tegelijkertijd zijn de legesinkomsten afgenomen door een daling in het aantal vergunningaanvragen voor grote bouwprojecten en een toename van vergunningsvrije activiteiten en meldingsplichten. Op advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft Amsterdam een tarievenstructuur waarbij het ruimtelijk deel van de omgevingsvergunning wordt belast via vaste tarieven. In de praktijk leidt dit tot een aanzienlijke afname van de legesopbrengsten ten opzichte van de situatie voor de Omgevingswet. Daarom hebben meerdere gemeenten hun legesverordening aangepast en heeft de VNG de modelverordening op dit punt herzien. We hebben de structurele effecten van de teruglopende legesinkomsten evenals het financieel effect van het aanpassen van de legesverordening in beeld gebracht.

Het wijzigen van de legesverordening conform nieuwe VNG model per 1 juli 2026 leidt naar verwachting jaarlijks tot 9,1 miljoen extra legesopbrengsten. Na wijziging van de verordening is het verwachte tekort voor 2026 € 18,5 miljoen. Voor 2027 en verder is het tekort € 13,9 miljoen. Dit is een noodzakelijke bijstelling van de legesraming ter voorkoming van het tekort. Het is geen (beleidsmatige) keuze of een intensivering.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Legesbaten Omgevingswet	-18,5	-13,9	-13,7	-13,7	-13,7	-13,7

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel? Zo ja, tot wanneer?**						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***2 Voortzetten en intensiveren planontwikkeling complete stad***
Elevator pitch	*Met deze middelen kan Amsterdam het bouwtempo van woningen én voorzieningen in een complete stad volhouden en waar nodig nieuwe accenten leggen.*
Directie:	*Ruimte & Duurzaamheid*
Programma:	*1*

Toelichting

Met deze middelen wordt gewerkt aan de planvoorbereiding voor de uitvoering van alle gebiedsontwikkelingen, waaronder Haven-Stad. Zonder deze middelen stopt de planvoorbereiding voor gebiedsontwikkelingen, waardoor er vanaf 2030 geen nieuwe projecten kunnen worden opgestart en het tempo van woningbouw in de stad stokt.

In de periode 2022-2026 waren er incidentele middelen voor de uitvoering van de Ontwikkelstrategie 2035 en het programma Haven-Stad. Deze middelen lopen af na 2026. Om de planvoorbereiding op peil te houden, en nieuwe accenten te kunnen leggen als gevolg van de bestuursopdracht Complete Stad, zijn opnieuw middelen nodig. Van deze middelen maken we, net als in de periode, Verkenningen, Principebesluiten, en Gebiedsgerichte Omgevingsprogramma's, ondersteund door een digitale tweeling om de planvoorbereiding efficienter te maken.

Zonder opnieuw incidentele middelen worden er vanaf 2040 minder woningen in aanbouw genomen, stopt de planvoorbereiding Haven-Stad, en worden strategische keuzes op het gebied van de Complete Stad moeilijker af te wegen en meer sectoraal aangevlogen.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aflopende coalitiemiddelen	1,35					
Intensivering	2,1	3,6	3,6	3,6	3,5	

Het gaat voor 85-90% om apparaatslasten, personeel van de directie Ruimte & Duurzaamheid en andere directies, aangevuld met materiele kosten voor inkoop van specifieke expertise

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid		-12	-15	-15	-15	-15
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?		Nee				

Het gaat om vaste fte in de formatie van R&D die al meerdere coalitieperioden aan de planvoorbereiding werken, en daarmee aan de basis hebben gestaan van de woningbouwproductie die nu wordt gehaald

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***3 Frictiekosten oprichting NV drinkwater en overname riooltaken door gemeente***
Elevator pitch	*Het aangepaste Waternet met alleen Amsterdamse taken is een tijdelijke situatie die in 2030 dient te zijn afgebouwd.*
Directie:	*Directie V&OR en CLRE*
Programma:	*2*

Toelichting

Het nieuwe Waternet met alleen Amsterdamse taken is een tijdelijke situatie en stopt in principe in 2030. De drie divisies (Drinkwater, Afvalwater en Riolering (ARW), en de Gemeenschappelijke Dienst (GD)) die hierin zijn ondergebracht worden anders georganiseerd.

De ARW-taken worden geïntegreerd in de organisatie van Amsterdam, wat complex is door de overplaatsing van 550 fte naar een andere cao, het toewijzen van taken en budgetten, en het ontvlechten van ICT-taken. Hiervoor is een frictiebudget van 10-15 miljoen euro nodig in de komende collegeperiode.

Voor de Drinkwaterdivisie voert Amsterdam een positioneringsonderzoek uit op verzoek van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De ILT wil dat de DW-taken in 2030 worden ondergebracht in een naamloze vennootschap (NV), zoals bij andere drinkwaterbedrijven. Dit is nodig omdat de huidige situatie niet volledig voldoet aan de drinkwaterwetgeving. De kosten voor het onderzoek en de oprichting van een NV worden geschat op 17,5-30 miljoen euro.

De Gemeenschappelijke Dienst (GD), die ICT-taken uitvoert voor Waterschap AGV, wordt afgebouwd. De herstructurering vraagt extra inspanningen en middelen van Amsterdam, waarbij het primaire proces niet in gevaar mag komen. De uiteindelijke kosten en aanpak hangen af van de uitkomsten van het onderzoek en afspraken op rijksniveau.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Invlechting ARW		3,8	3,8	3,8	3,8	
Drinkwater NV		5	5	5	5	

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***4 Groei van de stad: bestrijden drukte en functieverlies***
Elevator pitch	*Amsterdam onderhoudt de openbare ruimte alleen als het technisch nodig is, maar door toenemende drukte zijn aanpassingen soms onvermijdelijk. Met €9,5 mln per jaar kunnen prioritaire knelpunten worden aangepakt, zoals bredere fietspaden, betere parken en handhaving. Zonder dit verslechteren verkeersveiligheid en bereikbaarheid.*
Directie:	*V&OR*
Programma:	*2*

Toelichting
Vanuit duurzaamheid en kostenefficiency werkt Amsterdam inmiddels vanuit het principe dat de openbare ruimte alleen wordt onderhouden en vervangen als dit technisch noodzakelijk is. Dit voorkomt onnodige uitgaven en zorgt ervoor dat materialen niet onnodig worden weggegooid. Vertrekpunt daarbij is dat de straat in principe wordt teruggelegd zoals die was: dit scheelt hoge kosten voor ontwerp, participatie en projectmanagement. Er zijn echter situaties waarin een andere inrichting wel noodzakelijk is. Door de toenemende drukte in de stad worden de openbare ruimte en infrastructuur steeds intensiever gebruikt. Fietspaden zijn te smal voor de hoeveelheid fietsers, parken zijn niet toegerust op de grotere hoeveelheid bezoekers, P+R's staan onder druk door gebiedsontwikkeling, ponten kunnen de toestroom niet aan zolang er geen bruggen zijn en klimaatadaptatieknelpunten zorgen voor meer problemen. Met een intensivering van € 9,5 mln per jaar is het mogelijk op de meest prioritaire locaties deze problemen aan te pakken. Het gaat hier om de mogelijkheid ruimte anders in te delen (zoals fietsstraat in plaats van fietspad), om intensiever beheer (in parken), om het beter beheersen van effecten van demonstraties en evenementen, om handhaving (op scooters en biro's op de pont om de drukte te managen) en om bijdragen aan een regionale P+R (Muiden). Zonder deze middelen zal de stad minder goed gaan functioneren. De verkeersveiligheid en bereikbaarheid gaan achteruit, waar de meest kwetsbare groepen het meest last van hebben: zij hebben minder alternatieven.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Bijdrage aan P+R-faciliteit in Muiden (geen fte, alleen geld)		3	3	3	3	incidenteel
Bijdrage aan fietsenstallingen (geen fte, alleen geld)		2,5	2,5	2,5	2,5	incidenteel
Handhaving op scooters en brommobielen (5 fte THOR)		0,5	0,5	0,5	0,5	incidenteel
Verkeersveilige inrichting bij schoolstraten (capaciteit IB)		1,25	1,25	1,25	1,25	incidenteel
Sociaal parkeren (capaciteit IB)		0,250	0,250	0,250	0,250	incidenteel
Losse verbetermaatregelen voor meer ruimte fiets en voetganger (capaciteit IB)		2	2	2	2	structureel

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid		0	0	0	0	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid		0	0	0	0	
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***5 Leefbaarheid en veiligheid openbare ruimte NW, ZO, N***
Elevator pitch	*De openbare ruimte kan kansengelijkheid vergroten, maar door halvering van budgetten voor stadsverbetering lukt dit nauwelijks. Gericht investeren in kwetsbare buurten, zoals betere speeltuinen en ontmoetingsplekken, is nodig om een gezonde, toegankelijke leefomgeving te creëren.*
Directie:	*V&OR*
Programma:	*2*

Toelichting

Vanuit duurzaamheid en kostenefficiency werkt Amsterdam inmiddels vanuit het principe dat de openbare ruimte alleen wordt onderhouden en vervangen als dit technisch noodzakelijk is. Dit voorkomt onnodige uitgaven en zorgt ervoor dat materialen niet onnodig worden weggegooid. Dit betekent dat de hele stad op dezelfde manier wordt onderhouden. In wijken met lage sociaal-economische scores is de achterstand over het algemeen echter groter. Er is minder groen, speeltuinen zijn minder modern en het onderhoud laat er te wensen over.

Door het steeds krappere budget in de pot Stadsverbetering zijn er steeds minder middelen om bij het onderhouden of vervangen van assets een 'plus' op de openbare ruimte te doen. Terwijl dat juist in wijken met een lage sociaal-economische status (SES) nodig is. In die wijken zijn woningen vaak kleiner en gevoeliger voor hitte en precies daar versterkt de openbare ruimte die problemen: hittestress en wateroverlast zijn er groter en de openbare ruimte is er minder uitnodigend voor ontmoeting en ontspanning. Zonder deze impuls blijven wijken met een lage SES achter op de rest van Amsterdam en neemt de ongelijkheid in de stad verder toe.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
SD Noord (capaciteit IB)		2	2	2	2	incidenteel
SD Nieuw-West (capaciteit IB)		2	2	2	2	incidenteel
SD Zuidoost (capaciteit IB)		2	2	2	2	incidenteel

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	0	0	0	0		
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	0	0	0	0		
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***6 Achterstalligheid gemeentelijke assets***
Elevator pitch	*Amsterdam onderhoudt assets op niveau C (sober), het minimum voor veilig gebruik. Zonder extra middelen loopt achterstallig onderhoud op, zoals bij beschoeiingen, kinderbadjes en bomen. Versneld aanpakken is belangrijk om de assets veilig te kunnen blijven gebruiken. De achterstalligheid bomen bestaat uit circa 15.000 lege boomspiegels die gevuld moeten worden. Met de huidige organisatie kunnen we binnen 2 jaar met 1.000 bomen per jaar opschalen en versneld de lege boomspiegels opvullen.*
Directie:	*V&OR*
Programma:	*2*

Toelichting
Uitgangspunt voor het onderhoud van onze assets (groen, verhardingen, sluizen, kades, speeltuinen enz.) is dat dit gebeurt op het niveau sober, ook wel niveau C genoemd. Dit niveau is het laagste niveau voordat de asset niet meer veilig gebruikt kan worden. Onder niveau C is sprake van achterstallig onderhoud. In de coalitieperiode '22-'26 is een incidentele impuls geweest van € 45 miljoen voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud op onder andere voetpaden, kinderbadjes, baggeren en herstel asfalt na opbrekingen. Deze middelen lopen na 2028 af. Het achterstallig onderhoud zal dan weer oplopen. Inmiddels zijn nieuwe inspectie- en financiële resultaten bekend. Zo is er meer zicht op de onderhoudsstaat van de sluizen en wordt er een voorstel voor het bomenvervangingsprogramma en het planten van bomen in lege boomspiegels gedaan. Op de beschoeiingen van de gemeente Amsterdam is sprake van achterstallig onderhoud (80 km van de in totaal 400 km wordt gezien als achterstallig onderhoud). Ook is gebleken dat de aanpak kinderbadjes meer middelen nodig heeft om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Daarom wordt gevraagd om een extra financiële impuls. Om de stad op het niveau sober te kunnen onderhouden zijn aanvullende middelen nodig. Dagelijks onderhoud is in de regel 10-20% duurder in het geval van achterstalligheid op assets. Met dit voorstel is het mogelijk versneld achterstalligheid in te lopen.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aanpak lege boomspiegels (investeringen / vervangingsonderhoud)	5	5	6	6	6	structureel
Verbeteren groeiplaats bomen (groot onderhoud)		1,5	1,5	1,5	1,5	incidenteel
Verhogen budget aanpak kinderbadjes (groot onderhoud)		1,5	2	2	2	incidenteel
Dagelijks onderhoud sluizen (dagelijks onderhoud)		1	1	1	1,5	incidenteel
Afdekken tekort ecologisch beheer (dagelijks onderhoud)		1	1	1	1	incidenteel
Herstel beschoeiingen (groot onderhoud)		3	3	3	3	incidenteel
Parkeerplekken (dagelijks onderhoud)		0,3	0,4	0,4	0,4	incidenteel

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	0	0	0	0	0	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	0	0	0	0	0	
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***7 Ongedekte kosten vergroenen stad, i.r.t. Burgerberaad Groen***
Elevator pitch	*Om een veilige, gezonde en klimaatadaptieve stad te realiseren is het aanleggen van nieuwe groen of verbeteren van bestand groen de meest efficiënte investering die je kunt doen. Met groen bereik je meerdere doelen o.a. doelen voor klimaatadaptatie (meer schaduw door bomen, meer wateropvang), gezondheid (meer bewegen in parken), sociaal welzijn (ontmoeten, interactie in buurtgroen) als ook biodiversiteits doelen voor dieren, planten.*
Directie:	*R&D*
Programma:	*2*

Toelichting
In Amsterdam worden de komende jaren vele nieuwe woningen gebouwd, de stad groeit en wordt drukker. Een groene inrichting van de stad is een duurzame stad, groen zorgt voor waarde creatie bij meerdere doelen zoals: klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en sociaal welzijn. Met de vaststelling door de gemeenteraad van de 16 adviezen van het Burgerberaad Groen zijn additionele middelen noodzakelijk om de stad te komende jaren verder te vergroenen. Zonder additionele middelen zullen de meeste adviezen niet of maar deels uitgevoerd kunnen worden. Met als gevolg dat de stad minder leefbaar wordt en dat klimaat en biodiversiteits doelen niet gehaald worden – en dat de positieve energie en betrokkenheid uit het burgerberaad weinig blijvende impact heeft. Samengevat gaan de adviezen van het Burgerberaad over drie invalshoeken voor een groener Amsterdam: *zorg voor betere organisatie en samenwerking op groen*, *zorg beter voor het bestaande groen*, en *zorg voor meer en beter/ander groen*. Concreet wordt er binnen de exploitatiebegroting een aanvraag voor extra middelen ingediend voor 3 onderdelen: Uitvoering Groen in de buurt: Hierbij gaat het om de financiering van kleine groenprojecten en zorgen voor een betere samenwerking met bewoners en ondernemers voor het verder vergroenen van de stad. Dit betreft voornamelijk de adviezen: 11, 12, 13, 14, 15 en 16. Financiering Uitvoering van middelgrote groenprojecten gaat nu via fonds Stadsverbetering. In het verleden waren er Groengelden (circa 5 mln./ jr.) voor een bijdrage in de uitvoering van middelgrote groenprojecten. Deze middelen zijn per 1-1-2026 nagenoeg volledig (ongelabeld) teruggegaan naar fonds Stadsverbetering. Deze "oude groengelden" worden nu voor verbetering van alle openbare ruimte assets gebruikt, dus niet alleen groen. Daarnaast is de totale hoeveelheid van middelen in fonds Stadsverbetering de laatste jaren veel minder geworden. Daarom wordt voorgesteld om 30 mln. aan dit fonds toe te voegen, gelabelde middelen voor enkel en alleen middelgrote groenprojecten die een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelen uit het Burgerberaad Groen. Dit heeft betrekking op adviezen: 2, 3, 4, 5 ,6 en 7. Om de 16 adviezen van het Burgerberaad Groen de komende jaren te onderzoeken en uit te kunnen voeren is (extra) capaciteit nodig bij de verschillende groene directies: V&OR, 3 fte: 450k; R&D, 2 fte: 300k; IB, 2 fte: 300k.; communicatie, 2 fte: 200k Dit heeft bettrekking op adviezen: 1, 8, 9, 10 en ook de algemene proceskosten en communicatie over voor het Burgerberaad Groen. Via een ander spoor (nota investeringen) is een aanvraag gedaan voor het verhogen van de ruimte voor investeringen in stedelijk groen (grote groenprojecten zoals o.a. Stadsparken). Ook via een ander spoor (V&OR) is een aanvraag ingediend i.r.t. beheer en onderhoud van Groen.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Uitvoering Groen in de buurt	0	1	2	4	8	15
Uitvoering middelgrote groenprojecten	0	2	5	10	13	30
Proceskosten	0	1,25	1,25	1,25	1,25	5
Totaal	0	4,25	8,25	15,25	22,25	50

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	3	9	9	9	9	9
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***8 Schoon***
Elevator pitch	*De maatschappelijke discussie is dat Amsterdam niet schoon genoeg is. Om dit te verbeteren, richten we ons op afvalpreventie, gedragsverandering, betere inzameling, reiniging en handhaving. Extra investeringen en samenwerking met bewoners en ondernemers zijn nodig om structureel een schonere stad te realiseren.*
Directie:	*Afval en Grondstoffen, Stadswerken, THOR, Stadsdelen*
Programma:	*Programma 2*

Toelichting

Doel:
Het doel is om Amsterdam structureel schoner te maken, krijgen en houden. Dit vereist een integrale aanpak gericht op afvalpreventie, betere inzameling, reiniging, gedragsverandering en samenwerking met bewoners en ondernemers.

Impact:
Een schonere stad verbetert het leefklimaat, verhoogt de tevredenheid van bewoners en bezoekers en draagt bij aan een positieve uitstraling van Amsterdam. Het voorkomt verdere vervuiling en verhoogt de efficiëntie van gemeentelijke diensten.

Urgentie:
Amsterdam hanteert meerdere normen voor schoon: 80% niveau B voor zwerfafval en prullenbakken, wat volgens de landelijke CROW-systematiek feitelijk niveau C (sober) is, en 90% niveau B voor bijplaatsingen. In 2025 scoren 53 van de 110 wijken op een combinatie van de normen voor zwerfafval grof en bijplaatsingen onder de norm van 80% niveau B. Hiervan behalen 5 wijken minder dan 60%, 20 wijken scoren tussen 60-70%, en 28 wijken tussen 70-80%. Vooral in Zuidoost (bijvoorbeeld Bijlmermuseum met 43%) en delen van West en Oost zijn de problemen het grootst. In de hieronder uitgewerkte scenario's nemen we de gecombineerde norm op schoon als uitgangspunt om ook op wijkniveau eenduidige sturing op de schone stad mogelijk te maken.

Gevolgen/kosten van niets doen:
Het niet aanpakken van de vervuiling leidt tot verdere achteruitgang van de openbare ruimte, hogere schoonmaakkosten op lange termijn en een negatieve impact op het imago van de stad. Bewoners en ondernemers ervaren meer overlast, en de druk op gemeentelijke diensten neemt toe.

Risico's:
Zonder extra investeringen en samenwerking blijven de huidige problemen bestaan. Het hoge ziekteverzuim en de beperkte middelen vormen een risico voor de uitvoerbaarheid van verbeteringen. Daarnaast kan het niet behalen van normen leiden tot negatieve publiciteit en verminderde betrokkenheid van bewoners.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Schoner maken, krijgen en houden van de stad in 3 scenario's
Er zijn 3 scenario's uitgewerkt voor een schone stad met bijbehorende kosten, te weten:
1. Behoud van het huidige schoonniveau, gemiddeld (90%) niveau C (stadsbreed)
2. Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau C
3. Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau B

Scenario 1: Behoud huidig schoonniveau, (90%) niveau C als stadsbreed gemiddelde
Om het huidige schoonniveau (80% niveau B, feitelijk niveau C stadsbreed (gemiddeld)) te behouden, is € 10,9 miljoen extra nodig omdat de incidentele coalitiemiddelen wegvallen .Dit omvat structurele financiering voor afvalinzameling, reiniging, gedragsbeïnvloeding en samenwerking met bewoners. Zonder deze middelen is het huidige niveau niet haalbaar. Deze middelen zijn gedeeltelijk opgenomen in de Nota Begrotingsruimte.

Scenario 2: Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau C
Er zijn op dit moment grote verschillen tussen de wijken: er zijn wijken die ruim onder de norm scoren. Scenario 2 gaat uit van (90%) niveau C als ondergrens op wijkniveau; dat betekent dat alle wijken op termijn voldoen aan deze norm Hiervoor is € 10 miljoen extra nodig bovenop scenario 1 om de wijken met de laagste CROW-scores (zoals Bijlmermuseum en K-buurt) significant te verbeteren. Dit vraagt om gerichte acties zoals extra reiniging, handhaving, gedragsbeïnvloeding en samenwerking met bewoners en ondernemers. Dit scenario gaat uit van een ingroeimodel waarbij gestart wordt met de slechtst scorende wijken en toegewerkt wordt naar 110 wijken minimaal op niveau C.

Scenario 3: Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau B
Voor een brede en zichtbare verbetering van het schoonniveau in de openbare ruimte moet het ambitieniveau in alle wijken van de stad verhoogd worden naar (90%) niveau B (acceptabel). Daarvoor zijn extra middelen nodig, ca € 40 miljoen nodig bovenop scenario 1 en 2. Dit omvat meer veegteams, sensordata, vervanging van prullenbakken en intensieve gedragsbeïnvloeding.

Exploitatielasten:

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Scenario 1: Behoud huidig schoonniveau, gemiddeld niveau C (stadsbreed)		10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
Scenario 2: Alle wijken minimaal op niveau C		10	10	10	10	10
Scenario 3: Alle wijken minimaal op niveau B		40	40	40	40	40
Totaal		60,9	60,9	60,9	60,9	60,9

Investeringen:
Afhankelijk van het te kiezen scenario zijn er ook investeringen nodig. Het gaat dan onder andere om: vervangen van prullenbakken en plaatsen van doneervoorzieningen; extra straatmarkeringen voor aanbieden van grof afval; investeringen in ICT voor het toepassen van sensordata; etc. De jaarlijkse exploitatielasten hiervan zijn opgenomen in voorgaand overzicht.

Als er sprake is van een toe-of afname van personeel, geef dan aan hoeveel FTE het betreft.
Dit is afhankelijk van het gekozen scenario nader uit te werken. Het gaat onder meer om extra fte's voor extra veegteams, extra handhavers, groepsleiders voor meer en betere begeleiding van de uitvoering.

Gemeente Amsterdam

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	*9 Groeiende tekorten Sport*
Elevator pitch	*Amsterdam groeit en verdicht en de sport- en beweegsector heeft op steeds meer disciplines aan hogere eisen te voldoen. Méér inwoners, méér sporters, méér bewegingsonderwijs, méér zwemdiploma's, méér veiligheidsincidenten betekent méér druk op sportaccommodaties en de bijhorende dienstverlening. Naast de groei van de groep wekelijks sportende Amsterdammers, is toenemende aandacht nodig voor de groep die niet aansluit op voldoende dagelijkse beweegdeelname.* *Het onderhoud en fysieke beheer van sportaccommodaties is het afgelopen decennium met milieu wet- en regelgeving, ambities op het gebied van biodiversiteit/circulariteit en de reductie van de CO_2 uitstoot veeleisender geworden. Dit heeft consequenties voor het materieel - zoals bijvoorbeeld het aanpassing van het wagenpark of andersoortige reinigingsmiddelen - en de omvang van het takenpakket van het voorbereidend en uitvoerend personeel. Het waarborgen van de veiligheid van gebruikers vraagt ook extra inspanning in het sociale beheer, de toezicht en het klantencontact (informatiebeveiligingseisen) voor de zwembaden, hallen en sportparken (gemeentelijk 280 fte).* *Financiering uit compenserende incidentele regelingen van het rijk voor de exploitatie (inkomstenderving en energie) hebben structurele begrotingstekorten de afgelopen jaren onvoldoende blootgelegd. Aangekaarte knelpunten als stijging van energiekosten, toenemende eisen toezicht en uitbreiding armoede regeling sport zijn incidenteel of met mitigerende maatregelen binnen het programma opgelost. Met aflopende incidentele middele en maatregelen tgv taakstellingen binnen het programma is het budget (vanaf 2029 14,9 mln) niet langer toereikend voor het huidige voorzieningenniveau.*
Directie:	*Sport en Bos*
Programma:	*4 Sport en Bewegen*

Toelichting

Doel
Op peil houden van voorzieningen niveau sport met een sluitende begroting, zodat Amsterdammers voldoende kunnen sporten en benodigde faciliteiten op orde zijn.

Impact
Het aantal wekelijks sportende kinderen (90%), volwassenen (70%) kan dat met passend aanbod waar nodig in de buurt blijven doen. Sportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs en het behalen van een zwemdiploma blijven beschikbaar en kwalitatief op orde. Wachttijden voor zwemlessen nemen niet toe en beschikbaarheid van voorzieningen in de buurt biedt ruimte voor groei van het aantal Amsterdammers dat voldoende sport-/beweegt.

Urgentie
De tekorten hebben in 2024 en 2025 tot overschrijdingen geleid en lopen t/m 2029 op tot 14,9 miljoen. Relevant hierbij is dat Amsterdam structureel minder uitgeeft aan sport dan het referentiebudget van het gemeentefonds (Cebeon-benchmark 2026): circa € 38 per inwoner (± € 35 miljoen); in 2023 was dit nog ± € 26 miljoen. Ook de sportuitgaven per inwoner zijn in Amsterdam de laagste binnen de G5 (CBS, 2024).

Gevolgen/kosten van niets doen
- Sluiten van accommodaties. Sluiting heeft grote maatschappelijke impact: in gebieden met minder beschikbare ruimte neemt sportdeelname af, verdwijnt de kans voor

kinderen op zwemles en zwemdiploma's en scholen kunnen zonder sporthallen/gymzalen geen bewegingsonderwijs aanbieden (wettelijk verplicht).
- Sluiting van accommodaties levert frictiekosten op vanwege een personeelsreductie, verplichtingen grondreiniging en schadeloosstelling opstalrechten.
- Benodigde tariefsverhoging accommodaties leidt pas bij een verhoging van 65% op alle hallen, zwembaden en parken tot €13 mln. Leidt tot uitval sporters en verenigingen en problemen met onderwijsnormen. Raakt vooral Amsterdammers en clubs die het minste te besteden hebben: meer sociale ongelijkheid.
- Snijden in sportstimulering zoals de sportvergoeding stadspas/jeugdfonds, sociale basis, kennismakings-lessen op school, aangepast sporten, vergroot ongelijkheid in de stad op gebied van sport en bewegen.

Risico's
Toenemende beweegarmoede
Sluiting en afstand van kapitaal doen is nauwelijks omkeerbaar
Minder leefbare stad door verarming maatschappelijke voorzieningen

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Groeiende tekorten Sport (Knelpunten)	9,5	9,5	9,5	9	9	9
Groeiende tekorten Sport (aflopende inc. middelen)	2,8	3,8	3,8	5,9	5,9	5,9
	12,3	13,3	13,3	14,9	14,9	14,9

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	40	45	45	50	50	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid		pm	pm	pm	pm	
Incidenteel? Zo ja, tot wanneer?**		pm	pm	pm	pm	

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***10 Kansengelijkheid: familiescholen en Inclusief onderwijs***
Elevator pitch	*Binnen het bredere thema kansengelijkheid is intensivering nodig op 2 thema's:* 1. *Familiescholen: de familiescholen dragen bewezen bij aan kansengelijkheid via tegengaan van armoede van gezinnen en het verbeteren van onderwijsprestaties. Om dit te continueren en verder uit te bouwen, met name in ZO, NW, en N, zijn extra investeringen nodig.* 2. *Inclusief Onderwijs: om de omslag te maken naar een inclusief onderwijssysteem, waarin ondersteuning zoveel mogelijk binnen een school wordt georganiseerd, zijn in de komende jaren extra investeringen nodig.*
Directie:	*Onderwijs*
Programma:	*Programma 5*

Toelichting
Vanuit directie Onderwijs wordt geïnvesteerd in kansengelijkheid. Er is intensivering nodig op 2 onderwerpen binnen dit bredere thema: Familiescholen Amsterdam heeft de afgelopen 8 jaar in het kader van kansengelijkheid het concept "familiescholen" ontwikkeld en uitgebouwd. De familiescholen zetten in op 3 pijlers: 1. Perspectief voor gezinnen door via de school het gezin in verbinding te brengen met bredere ondersteuningsmogelijheden, bv armoedebestrijding 2. Rijke schooldag: aanbod binnen en buiten schooltijd om ontwikkeling van kinderen te bevorderen 3. Ouders als partners Deze aanpak is bewezen succesvol (wetenschappelijk onderzoek) op o.a. het gebied van armoede bestrijding en onderwijsresultaat. Om de familiescholen te kunnen continueren en uit te bouwen in met name Zuidoost, Nieuw-west en Noord, zijn middelen nodig. Inclusief Onderwijs De druk op gespecialiseerd onderwijs en kinderdagcentra en het aantal thuiszitters neemt toe. Amsterdam wil graag de omslag maken naar een inclusief onderwijssysteem. Hierin gaan kinderen zoveel mogelijk naar reguliere scholen in hun eigen buurt, en is op school ook plek voor kinderen die nu in zorg of thuis zitten. Deze omslag wordt nu gemaakt met als doel om de huidige toename van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs en de daarmee gepaard gaande stijgende kosten te stabiliseren en wellicht af te bouwen. Dit leidt echter in de komende jaren tot dubbele kosten: er zijn investeringen nodig om het inclusief onderwijssysteem op te zetten, terwijl veel leerlingen nog gebruik maken van speciaal onderwijs en kinderdagcentra. Wanneer niet wordt geïnvesteerd in een inclusief onderwijs systeem, zal de druk op gespecialiseerd onderwijs en jeugdhulp verder toenemen, met de daarbij horende kosten.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Deze intensivering heeft impact op de investeringslasten en op de exploitatielasten.

Om schoolgebouwen geschikt te maken als inclusieve school en/of familieschool zijn aanpassingen nodig aan deze gebouwen, met name doordat dit extra m² vraagt. Een eerste inschatting is dat dit jaarlijks €5mln aan extra investeringen aan gebouwen vraagt.

Daarnaast is er impact op de exploitatielasten. Familiescholen worden opgestart en gedeeltelijk gefinancierd met een bijdrage van de gemeente. Om de huidige familiescholen te continueren en uit te breiden naar 60 familiescholen zijn de jaarlijkse kosten 4,5 miljoen, in de jaren 2027-20230. Het opzetten van inclusieve groepen, waar onderwijsprofessionals en jeugdzorgprofessionals samen werken in een school, leidt tot transitiekosten van zo'n €2,5 miljoen per jaar, in de jaren 2028-2033.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Kosten continuering en uitbreiding aantal familiescholen		4,5	4,5	4,5	4,5	
Transitiekosten inclusief onderwijs			3,2	2,7	2,2	2,2
Investeringen onderwijshuisvesting		5	5	5	5	

Deze intensiveringen hebben beperkte impact op de gemeentelijke capaciteit. Dit gaat om capaciteit rondom de investeringen in onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid. Er is nog geen inschatting van het aantal fte's.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***11 Aanpak dakloosheid***
Elevator pitch	*Dakloosheid in Amsterdam stijgt snel door de wooncrisis en bestaansonzekerheid. Zonder extra investeringen dreigen opvang en zorg te bezwijken. We moeten nú handelen: versterk preventie, behoud voorzieningen, breid uit en innoveer.*
Directie:	*JZD*
Programma:	*Opvang*

Toelichting

Dakloosheid in Amsterdam neemt toe, met 13.904 getelde dak- en thuisloze mensen (Ethos-telling, 2025) en een geschatte 25.000 mensen die kwetsbaar gehuisvest zijn (zie de Amsterdamse facsheet dakloosheid, 2025). De wooncrisis en bestaansonzekerheid dragen bij aan deze stijging.

Met het aflopen van het huidige beleid rond dakloosheid lopen ook de tijdelijke middelen af van de Versterking Aanpak Dakloosheid (VAD). Daarnaast is er sprake van budgetoverschrijdingen op diverse voorzieningen die via de subsidieverordening 'opvang en ondersteuning kwetsbare personen (OOK)' gefinancierd worden. Het betreft met name de dag- en nachtopvang voorzieningen, de noodopvang gezinnen, de winteropvang en de opvang voor slachtoffers mensenhandel. Deze overvolle voorzieningen worden steeds duurder, door toegenomen vraag en stijgende kosten. In 2026 is sprake van budgetoverschrijdingen om kwetsbare Amsterdammers zo goed mogelijk te ondersteunen. Een extra investering is noodzakelijk om het huidige voorzieningenniveau in stand te houden en te voorkomen dat de situatie verslechtert.

Hiernaast is er feitelijk een intensivering van de aanpak nodig om dak- en thuisloosheid te voorkomen en beter/sneller te verhelpen. Het is bekend dat er een tekort is aan (collectieve) opvangplekken, Wmo-maatwerkvoorzieningen en doorstroommogelijkheden. De wachttijden lopen op tot meerdere jaren en een uitbreiding van plekken is gewenst. Maar naast de 'klassieke dakloze'- met psychische of verslavingsproblematiek of een andere zorgvraag, is er ook een groeiende groep economisch dakloze Amsterdammers. Zij verliezen hun woning door scheiding of inkomensverlies. En we zien veel arbeidsmigranten die na verlies van werk hun woning kwijtraken. Het bestaande preventie, opvang- en zorgaanbod sluit onvoldoende aan op hun behoeften.

We moeten in Amsterdam innoveren en leegstaand vastgoed benutten, laagdrempelige opvang (in zelfbeheer) creëren en begeleiding, uitstroom en repatriëring verbeteren en versnellen. In 2027 wordt een nieuw beleidsprogramma gelanceerd. Dit nieuwe programma biedt een unieke kans om dakloosheid slimmer aan te pakken. Maar daar zijn wel voldoende middelen voor nodig. Zonder deze aanvullende investeringen zal dakloosheid, ondanks alle inzet, verder toenemen. Dit met ernstige gevolgen voor kwetsbare Amsterdammers en de stad. Investeren aan de voorkant voorkomt hogere maatschappelijke kosten en verlicht de druk op stadsdelen, politie en zorgketens.

De drie financiële problemen die hierboven geschetst worden zijn van belang bij de coalitieonderhandelingen. Allereerst is er geld nodig om de aflopende middelen van de Versterking Aanpak dakloosheid te dekken. Ten tweede spelen er aanzienlijke budgetoverschrijdingen op diverse andere posten. Ten slotte is er een extra investering nodig om de toenemende dakloosheid in Amsterdam écht effectief aan te kunnen pakken.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	structureel
Niveau 1: voorzieningen op peil houden	16,3	20,5	20,5	20,5	20,5	Ja
Niveau 2: Intensivering	8,8	8,4	11,4	11,4	11,4	ja
TOTAAL	25,1	28,9	31,9	31,9	31,9	

Voor de zorgvuldige implementatie van de aanpak dakloosheid is aanvullend op de huidige formatie één extra fte nodig.

Personele consequenties	2027	2028	2029	2030	2031	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	-	-	-	-	-	nvt
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	1 fte	1 fte	1 fte	1 fte	1 fte	ja
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?	-	-	-	-	-	nvt

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***12 Vergrijzing***
Elevator pitch	*Het aantal oudere Amsterdammers neemt de komende jaren sterk toe. Het aandeel 65-plussers stijgt van 13% in 2023 naar 17% in 2050, met een sterke groei van 56% in de leeftijdsgroep 75-84 jaar. Het aantal 85-plussers neemt toe van 11.700 naar 37.400. Daarbij is vooral sprake van een toename van oudere inwoners met een migratie achtergrond. Ook wonen steeds meer ouderen alleen. Deze twee kenmerken – migratieachtergrond en alleen wonen- hangen sterk samen met een laag inkomen (de groep met alleen of een gedeeltelijke AOW is in de afgelopen 10 jaar veel sterker toegenomen) en gezondheidsproblemen. Dit is een ontwikkeling die grote risico's met zich meebrengt voor de kwaliteit en toegankelijkheid van het aanbod van ondersteuning en zorg en waar we ons toe moeten verhouden.* *Concreet vraagt deze demografische ontwikkeling aanpassingen van/in de stad op verschillende domeinen (zie in de bijlage voor een beschrijving van alle 8 domeinen van Agefriendly cities) en – vanuit de context van de afdeling Zorg - in het bijzonder om domein 8: Zorg en Ondersteuning.* *Om deze (informeel geboden) ondersteuning (vanuit de sociale basis/Wmo) en zorg (vanuit Wlz en Zvw-partijen) beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden, is het nodig om ons daartoe beleidsmatig, en vervolgens in de uitvoering, te verhouden: niet alleen in volume, maar ook door de ontwikkeling van een ander type aanbod. Dit vraagt om een forse investering op Wmo-voorzieningen en de gevolgen van het ingezette beleid van scheiden wonen en zorg, oplopend tot meer dan 30 miljoen euro structureel.*
Directie:	JZD
Programma:	Afdeling Zorg/Ouderen en Wmo voorzieningen

Toelichting
<u>*Doel*</u> We willen in het licht van de vergrijzing de maatschappelijke ondersteuning in Amsterdam en Weesp – in samenhang met het aanbod vanuit de Wlz en Zvw - zodanig inrichten dat we de toenemende behoefte van de steeds ouder wordende bevolking kunnen faciliteren. <u>*Impact*</u> Als we dit niet doen komt de toegankelijkheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid van het ondersteunings- en zorgaanbod sterk onder druk te staan. Dat leidt tot wachttijden en wachtlijsten, en daarmee tot schrijnende en crisessituaties. Daarbij is de vergrijzing een demografische ontwikkeling, waar we ons simpelweg toe te verhouden hebben. Het is dus niet de vraag óf we hierop acteren, maar hoe en hoe integraal we hierop als Gemeente Amsterdam – met onze samenwerkingspartners- acteren. <u>*Gevolgen/kosten niets doen*</u> Daarbij is het wenselijk om proactief te handelen, omdat de druk op de voorzieningen en buurtteamondersteuning nu al maximaal is. Op dit moment is er nog zeer beperkte ruimte om aanpassingen te doen in het voorzieningenaanbod. Als de druk hierop verder oploopt, neemt deze ruimte verder af en zijn we niet meer in staat de risico's van deze demografische ontwikkeling middels beleid voldoende te mitigeren.

Gemeente Amsterdam

Urgentie/Risico's
Indien we dit niet doen zal namelijk de maatschappelijke ondersteuning en zorg o.b.v. de Wlz en Zvw voor alle inwoners in toenemende mate ontoegankelijker worden, waarbij het risico is dat de meest kwetsbare Amsterdammers hierdoor het hardst geraakt worden. Zij zullen verstoken blijven van noodzakelijke voorzieningen- met als gevolg meer crisessituaties dan nodig en/of minder of niet deel kunnen nemen aan de samenleving- minder (kwaliteitsgecorrigeerde) levensjaren hebben en zullen gezondheidsverschillen tussen Amsterdammers en inwoners van Weesp (nog verder) oplopen de komende jaren.

Financiële en personele gevolgen

NB:
Onderstaande berekening is gebaseerd op:

- gelijkblijvend (Wmo)beleid;
- de prognoses van het Wmo gebruik als gevolg van de vergrijzing. Hieraan ligt een forecast ten grondslag;
- de voortzetting van het (integraal opgestelde Agefriendly city) programma Ouderen welke een looptijd heeft tot 2027. Wanneer de reeds gedane investeringen niet worden gecontinueerd, doet dat afbreuk aan de impact;
- de kosten voor het beleid scheiden wonen en zorg, gebaseerd op de impactanalyse die voor de G4 is gemaakt.

In deze berekening is nog niet meegenomen het perceel dementie AIO (3.4 mln. per jaar) en het versterken van inzet van de Wmo bij levenslange, levensbrede complexe en meervoudige zorgsituaties, conform de wens van het bestuur (oplopend naar 1,5 mln. per jaar).

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Vergrijzing, waaronder Wmo	2	7	17	25	30	30

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	2	2	3	3	3	3
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?	3	2	1	1	0	0

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Bijlage 1

De 8 domeinen van een Agefriendly city:

1. Buitenruimtes en gebouwen: Aangename, schone, veilige openbare ruimtes, parken en toegankelijke gebouwen.
2. Vervoer: Betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk openbaar vervoer, evenals veilige wegen voor voetgangers.
3. Huisvesting: Betaalbare, veilige en geschikte woningen die levensloopbestendig zijn om langer thuis wonen mogelijk te maken.
4. Sociale participatie: Toegang tot diverse vrijetijdsbestedingen, culturele activiteiten en sociale mogelijkheden om eenzaamheid te voorkomen.
5. Respect en sociale inclusie: Een gemeenschap die ouderen waardeert, betrekt en intergenerationele activiteiten stimuleert.
6. Maatschappelijke participatie en werk: Mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, betaald werk en deelname aan besluitvormingsprocessen na de pensioenleeftijd.
7. Communicatie en informatie: Toegankelijke informatievoorziening (digitaal en fysiek) die aansluit bij de behoeften van ouderen.
8. Zorg en ondersteuning: Ondersteuning vanuit een sterke en veilige sociale basis, voorliggend of naast ondersteuning vanuit de Wmo en/of zorg geboden vanuit de Zvw en/of Wlz.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***13 Buurtteams en de beweging naar de voorkant***
Elevator pitch	*Het belang en de verwachting van de buurtteams neemt toe. Door te intensiveren voorkomen we een toename van de druk op andere plekken in het stelsel.*
Directie:	*WPI & JZD*
Programma:	*6 & 7*

Toelichting

Het beroep op de buurtteams neemt toe. Buurtteams helpen bij huisvestingsvragen, het voorkomen van zorg in andere stelsels (Wlz en Zvw), financiële problemen en ook de veiligheidspartijen willen dat buurtteams meer doen. Buurtteams ondersteunen momenteel 70.000 unieke Amsterdammers per jaar. Het belang en de verwachting van de buurtteams neemt toe, ook om een verdergaande 'beweging naar de voorkant' te maken. De gemeenteraad bevestigde deze ambitie in februari met het vaststellen van het hoofdlijnenbesluit buurtteams. Ook de druk op de sociale basis stijgt. Het is noodzakelijk dat gemeenschappen steeds meer 'zorg' opvangen. Daarnaast moet voor sociale vraagstukken vaker een sociale oplossing worden gezocht.

Met het oog op ontwikkelingen (o.a. vergrijzing) en de noodzaak om de voorkant te versterken zijn investeringen nodig. Daarmee kunnen buurtteams de bewezen effectieve inzet op preventie (vroegsignalering en sociaal raadslieden) en schuldhulpverlening voortzetten, net als de inzet op Familiescholen en buurtgerichte aanpakken (Schuldenvrije Buurt). Vanuit de Wmo kunnen we voorkomen dat minder buurtteammedewerkers per hulpbehoevende Amsterdammer beschikbaar zijn. Minder budget leidt hoofdzakelijk tot een personeelsreductie. Door te intensiveren voorkomen we een toename van de druk op andere plekken in het stelsel. Met een investering kan vanuit de sociale basis meer worden ingezet op gemeenschapsvorming, en is er meer ruimte om informele initiatieven te ondersteunen.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Buurtteams en sociale basis	10	10	10	10	10	10

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	100	100	100	100	100	100
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***14 Onbegrepen gedrag – overlast openbare ruimte***
Elevator pitch	*De aanpak rond personen met onbegrepen en onveilig gedrag richt zich op het terugdringen van overlast achter de voordeur en in de openbare ruimte en passende zorg. Intensivering is nodig vanwege de toename van meldingen en complexe casuïstiek en de toename van overlast op straat en problematisch drugsgebruik.*
Directie:	*GGD en JZD*
Programma:	*6*

Toelichting

De aanpak rond personen met onbegrepen en onveilig gedrag richt zich op het terugdringen van overlast achter de voordeur en in de openbare ruimte en passende zorg. Intensivering is nodig vanwege de toename van meldingen en complexe casuïstiek en de toename van overlast op straat en problematisch drugsgebruik.

- Meer meldingen, meer complexe casuïstiek

We zien stijgende lijn in meldingen van overlast zowel in de openbare ruimte als achter de voordeur en in complexiteit in casuïstiek. Dit past in de landelijke trend, incluis de stijging van politiemeldingen. Start is gemaakt met de pilot centraal meldpunt/uniformeren van de meldpunten zorg en woonoverlast. Intensivering is nodig omdat de grote vraag niet meer binnen bestaande programma's en beschikbare capaciteit opgevangen kan worden. Dit zorgt voor extra druk binnen de keten van zorg en veiligheid.

- Toename overlast op straat en problematisch drugsgebruik

We zien de overlast op straat en problematisch drugsgebruik toenemen. Dat komt deels door de maatschappelijke opvang, die niet alle nieuwe (deels economische) daklozen meer kan absorberen. Daarvoor ligt een andere intensiveringsvraag. Maar we zien ook een beeld op straat, waarvan we hoopten dat dit voor altijd weg zou zijn, maar wel altijd rekening met terugkeer gehouden hebben: drugs op straat. We staan nog aan het begin van het uitzoeken van wat dit vraagt van de gemeente en partners in de keten van zorg en veiligheid. We weten wel zeker, dat het extra geld gaat kosten, aangezien deze vorm van zorg en overlast op straat al tijden niet in deze omvang is voorgekomen. We denken aan extra gebruikersruimtes (met bijbehorend gemeentelijk beleid), extra verslavingszorg, zorgtoeleiding en outreach gericht op de grootste overlastgebieden in de stad.

Onderbouwing bedrag: Maatregelen gebiedsaanpakken (2,2), uitbreiding inloopvoorzieningen met gebruikersruimte (2,4), beveiliging/handhaving rondom inloopvoorzieningen (0,7), uitbreiding doorpakbedden (4,4), uitbreiding Wijk GGD en Veldwerk (2,7), Bemoeizorg (0,7), versterken meldpunten zorg en Woonoverlast (0,7), Minder vrijblijvende dagbesteding (0,3), projectleider aanpak overlast openbare ruimte (0,1) Huidige dekking (-0,7 in 2027).

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Intensivering aanpak personen met onbegrepen en onveilig gedrag		13,5	14,2	13,9	13,8	13,8 (S)

Toename van 15 FTE wijkGGD en tijdelijk (tm 2029) projectleider aanpak

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid		15	15	15	15	15
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?		1	1	1		

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***15 Migratie, Asiel en Opvang (incl. investeringsruimte)***
Elevator pitch	*In Amsterdam is het aantal opvangplekken gegroeid van 500 naar ca. 8.000. Hiervan is een groot deel tijdelijk beschikbaar. Het incidentele karakter van het programma sluit niet aan op de structurele opgave van de Spreidingswet en de gemeentelijke taak om te voorzien in opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.* *Met het opschalen van het aantal opvangplekken voor vluchtelingen is ook de ondersteuning voor de vluchtelingen uitgebreid. Hiervoor is structureel € 11,0 mln. op jaarbasis nodig. In de Voorjaarsnota 2025 is hiervan € 5,0 mln. toegekend. Om de ondersteuning op het gewenste dienstverleningsniveau te houden is aanvullend om de € 5,0 mln. voor 2027 €3 mln. en vanaf 2028 € 6,0 mln. nodig.*
Directie:	*Werk, Participatie en Inkomen*
Programma:	*Migratie, Asiel en ongedocumenteerden (MA&O)*

Toelichting

Doel, impact en urgentie

In 2020 was het aantal vluchtelingen in de gemeente Amsterdam 500 (azc Willinklaan). De afgelopen jaren is het aantal opvangplekken voor vluchtelingen gestegen naar ca 8.000 (COA opvangplekken en Oekraïne opvangplekken). Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente middelen uit het faciliteitenbesluit (COA) en uit de bekostigingsregeling Oekraïne. Deze middelen zijn niet voldoende om alle activiteiten die benodigd zijn te kunnen bekostigen.

Vanwege het incidentele karakter van de middelen voor het programma MA&O en bovengeschetst uitgangspunt dat er altijd vluchtelingen in de stad zullen zijn met bijbehorende ondersteuning is bij de VJN 2025 structureel € 5,0 mln. vrijgemaakt voor het programma MA&O. Dat is onvoldoende budget om alle activiteiten die nodig zijn rondom vluchtelingen voort te kunnen zetten. Voor vluchtelingen gaan we uit van een basisvoorzieningenniveau. Daar is € 6,0 mln. voor nodig. Voor de investeringen in huisvesting MA&O is € 19 miljoen euro structureel nodig, zie ook de Nota investeringen voor de toelichting.

Het basisvoorzieningenniveau zorgt dat vluchtelingen in Amsterdam een (tijdelijk) onderkomen hebben maar ook de kans hebben om volwaardig inwoner te zijn van onze stad en in verbinding te staan met andere Amsterdammers. Dit is noodzakelijk om goed samen te leven. Met het basisvoorzieningenniveau realiseren we onderstaande drie doelstellingen:

1. Realiseren van opvangvoorzieningen conform de bestuurlijke opdracht voor de verschillende doelgroepen. De locaties zijn zoveel mogelijk langjarig beschikbaar, breed inzetbaar, evenredig verspreid over de stad en geschikt om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven.
2. Zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat op en rondom opvanglocaties en gemengde wooncomplexen waar vluchtelingen zich, ook al is het tijdelijk, thuis voelen en zo veel mogelijk zelfstandig kunnen leven. Dit betekent onder meer sterke ondersteuning op en rond de locaties, een zorgvuldige en passende landing in de wijk, het monitoren van de kwaliteit, aanpak van eventuele overlast en zo vroeg mogelijke signalering van (complexe) zorgcasuïstiek.
3. Zorgen dat vluchtelingen en ongedocumenteerden zo volwaardig mogelijk deelnemen aan de maatschappij. Dit betekent dat zij bestaanszekerheid hebben, onderwijs volgen, kunnen meedoen en/of werken en toegang tot zorg hebben. We organiseren hiervoor waar nodig extra ondersteuning met ruimte voor maatwerk. Vaak zal de reguliere dienstverlening volstaan, maar soms is (tijdelijk) extra inzet nodig omdat de doelgroepen hun weg in Amsterdam nog niet kunnen vinden, er taalbarrières zijn en zij mede hierdoor vaker in kwetsbare posities kunnen zitten.

Gemeente Amsterdam

Gevolgen/kosten niets doen/risico's
De gevolgen bij minder budget/niets is dat de meest kwetsbare groepen onvoldoende worden voorzien in passende ondersteuning. Juist zij hebben meer nodig dan de huidige investering: extra begeleiding, maatwerk en intensievere activering om duurzaam te kunnen landen in de stad. Deze inzet draagt bij aan het versterken van veerkracht, structuur, herstel en helpt crisissituaties en overlast te voorkomen. Dit zal effect hebben op meerdere domeinen (dakloosheid, veiligheid/incidenten).

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Migratie, Asiel en opvang		3,0	6,0	6,0	6,0	6,0

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***16 Armoedebestrijding***
Elevator pitch	
Directie:	*Inkomen*
Programma:	*7.3*

Toelichting

Doel van armoedebestrijding is het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen te verkleinen en zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten. Uitgangspunten hierbij zijn – bieden van een vangnet voor bestaanszekerheid, meedoen zonder belemmeringen, kansen bieden voor kinderen en jongeren en het bieden van schuldenrust. In dit kader verstrekken we verschillende voorzieningen, met een wettelijk kader dan wel met lokale beleidsvrijheid.

Als er geen middelen bijkomen een nieuw college op korte termijn keuzes maken om de uitgaven in lijn te brengen met het financiële kader, bijv. beperken van de doelgroep en/of versoberen of stopzetten van aantal regelingen. Minima-effectrapportages laten zien dat de minimaregelingen voor Amsterdammers met een minimuminkomen nodig zijn om rond te kunnen komen, het sociaal minimum is daarvoor niet toereikend. De impact van besparingen zal het hoogst zijn in Zuidoost, Nieuw-West en Noord waar relatief de meeste mensen in armoede leven.

Financiële stress kan een negatieve impact hebben op andere levensgebieden zoals gezondheid, taal, opgroeien en onderwijs, en werk. Besparingen op armoedebestrijding en schuldhulpverlening kunnen (op termijn) leiden tot hogere kosten/uitgaven op andere terreinen, bijv. (jeugd) zorg.

Financiële en personele gevolgen

Bij ongewijzigde situatie daalt het financieel kader in 2027 met € 8,6 miljoen en in 2028 met nog eens € 7,9 miljoen. In totaal daalt het kader bijna € 16,5 miljoen. In 2029 stabiliseert het budget tot € 138 miljoen.

	JEV 2025 v nov	2026	Δ 2026-2025	2027	Δ 2027-2026	2028	Δ 2028-2027	2029	Δ 2029-2028
Totaal Voorzieningen	97.963.497	93.190.122		85.672.657	-7.517.465	78.675.497	-6.997.160	78.629.583	-45.914
Totaal Schuldhulpverlening	45.179.698	50.039.341		48.624.580	-1.414.761	47.700.498	-924.082	47.698.872	-1.626
Totaal Apparaat	12.100.000	11.602.513		11.856.009	253.496	11.856.032	23	11.856.032	0
Armoedebestrijding inclusief Ap	**155.243.195**	**154.831.976**		**146.153.246**	**-8.678.730**	**138.232.027**	**-7.921.219**	**138.184.487**	**-47.540**
Totaal coalitiemiddelen en SPUK	3.918.497	963.343							
Totaal personeel SBvL	3.141.000	3.473.027		3.552.965	79.938	3.552.967	2	3.552.967	0
Totaal explotatie SBvL	1.633.000	940.887		940.573	-314	940.634	61	940.634	0
Baten SBvL	-12.997.000	-12.730.184		-12.730.184	0	-12.730.184	0	-12.730.184	0
Taakstelling		-840.620		-840.620	0	-840.620	0	-840.620	0
Armoedebestrijding Totaal	**150.938.692**	**146.638.429**		**137.075.980**	**-8.599.106**	**129.154.824**	**-7.921.156**	**129.107.284**	**-47.540**

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Benodigde intensivering		8	16	16	16	16

Gemeente Amsterdam

De personele consequenties zijn afhankelijk van de precieze invulling van de besparing. Keuze voor kleinere doelgroep en minder regelingen kan leiden tot minder inzet van capaciteit. Processen zijn echter in hoge mate geautomatiseerd, de besparing op personele kosten zal beperkt zijn.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***17 Tegengaan seksuele intimidatie en seksueel geweld***
Elevator pitch	Het continueren en versterken van de aanpak van seksuele intimidatie en seksueel geweld.
Directie:	*Openbare Orde en Veiligheid*
Programma:	*8 Veiligheid*

Toelichting

De aanpak van SISG-problematiek vraagt naast meer aandacht en bewustzijn ook om duurzame investeringen. Het programma SISG heeft veel bereikt met partners in de afgelopen jaren. Dat neemt niet weg dat verschillende vormen van seksueel geweld zich elke dag voordoen in de stad. De recente geweldsincidenten tegen vrouwen in Amsterdam laten enerzijds zien dat de samenleving een vuist maakt tegen gendergerelateerd geweld. Anderzijds worden slachtoffers nog steeds medeplichtig gemaakt en wordt het probleem gebagatelliseerd en zelfs genormaliseerd door bepaalde groepen in de samenleving. Het terugdringen van schadelijke opvattingen over masculiniteit vraagt om een nog stevigere basis op verschillende fronten.

- De aanvraag komt tot stand uit de opgedane ervaring en nieuwe inzichten en ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Ook maken de wensen in de recente aangekondigde maatregelen op geweld tegen vrouwen nav ernstige incidenten in de stad hier onderdeel van uit.
- We gaan verder met een aantal reeds bestaande pijlers zoals aanpak online seksueel geweld en de ROSA aanpak.
- In het licht van actualiteiten ook een aantal nieuwe prioriteiten. Zoals de aanpak straatintimidatie en plegeraanpak. Het nog beter voorkomen en tegengaan van seksuele misdrijven is ook onderdeel van programma.
- Om deze doelen te bereiken wordt er ingezet op de volgende pijlers:
  - ROSA-aanpak: eerder bereiken, hulp bieden en regie voeren aan slachtoffers met complexe problematiek
  - Bewustwording vergroten en agenderen van de problematiek.
  - Inzicht in de problematiek vergroten en op basis daarvan innovatieve interventies ontwikkelen.
  - Het versterken van de (lokale) samenwerking en het bestaande (hulp)aanbod.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
ROSA regisseurs Stadsdelen		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Overig apparaat (beleid, regie)		1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Overige uitgaven		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Personeel is reeds in dienst op basis van middelen huidige coalitieakkoord.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***18 Vergunningplicht ondermijning voor de hele stad***
Elevator pitch	*Ondernemingen in de stad kunnen door criminelen worden gebruikt voor criminele activiteiten. Met de vergunningplicht kan de gemeente branches, straten en panden aanwijzen waar ondernemers een exploitatievergunning moeten hebben. De vergunningstoets stelt de gemeente in staat om de bedrijfsvoering en financiering te screenen. Dit helpt oneerlijke concurrentie en ondermijning tegen te gaan en creëert een gezonder ondernemersklimaat .*
Directie:	*Openbare Orde en Veiligheid en Stadsdelen*
Programma:	*8 Veiligheid*

Toelichting

Criminelen maken voor illegale activiteiten vaak gebruik van legale diensten, zoals winkels, cafés en woningen. Hierbij zetten ze deze locaties in voor bijvoorbeeld witwassen of misbruik ze de onderneming voor illegale activiteiten. Aan de buitenkant is het vaak niet te zien of een ondernemer betrouwbaar (bonafide) of onbetrouwbaar (malafide) is. Met een vergunningplicht krijgt de gemeente meer inzicht in de bedrijfsvoering en financien van een onderneming. Bij signalen van (vermoedelijke) criminele activiteiten kan een vergunningsaanvraag worden geweigerd.

Afgelopen jaren is een vergunningplicht ingesteld op een aantal branches (spyshops en autoverhuur), een gebied (Hoogstraten) en op een tiental aangewezen panden waaronder een pand waarin 36 ondernemingen zijn gevestigd. Komende periode willen we blijven inzetten op het instellen van vergunningplichten in gebieden, op branches of op panden als daar signalen van ondermijnende criminaliteit zijn. Flexibiliteit is daarbij van belang. Vanuit de reguliere inzet kunnen jaarlijks ongeveer 30 vergunningsaanvragen worden behandeld.

Daarnaast is de wens om specifiek een vergunningplicht in te voeren voor de toeristische detailhandel. Dit zal een gefaseerde inzet worden. Het is vooralsnog het voorstel te gaan werken met een stapsgewijze uitbreiding van 60 tot 80 vergunningsaanvragen per jaar.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Grotendeels apparaatslasten		2,1	2,1	2,1	2,1	2,1

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***19 Versterken handhaving in de wijken (wijkboa's)***
Elevator pitch	*De Wijkboa is een uitvoerende handhaver die structureel aanwezig is in één gebied en werkt aan relatieopbouw en verbindend handhaven ter verbetering van de leefbaarheid. Een Wijkboa is het vaste aanspreekpunt voor gebiedspartners (wijkagent en gebiedsmakelaar).*
Directie:	*Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte*
Programma:	*8 Veiligheid*

Toelichting

Versterking van de handhavingscapaciteit in de wijken door middel van de inzet van wijkboa's
Afhankelijk van het gekozen scenario zal het gaan om een orde van grote tussen € 1,7 mln en € 4,9 mln
De intensivering met wijkboa's zorgt ervoor dat handhaving beter gebiedsgericht kan werken wat aansluit op de bestuurlijke behoefte in de stad en de stadsdelen.

Risico:
Krapte op de arbeidsmarkt om voldoende wijkboa's te werven; mitigerende maatregelen zijn inhuur en inspanningen op het gebied van werving.

De pilot heeft de kwalitatieve meerwaarde bewezen volgt uit de interne evaluatie. Er is nog geen kwantitatieve data om dit te meten.

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Inzet Wijboa's		4,9	4,9	4,9	4,9	4,9

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid		45	45	45	45	45
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***20 Resterend tekort bestuur & organisatie (programma B) na maatregelen***
Elevator pitch	*Dekking voor meerjarig incidenteel tekort programma B.* *Door taakstellingen en prijsstijgingen zijn tekorten ontstaan bij met name huisvesting, bedrijfsvoering en I-domein. Maatregelen hebben ervoor gezorgd dat het structurele tekort opgelost wordt. Er resteert een incidenteel meerjarig tekort van € 58,1 miljoen, waarvoor binnen programma B geen dekkingsoplossing is gevonden.*
Directie:	*Directie DV, cluster BV, cluster DII, directie GV*
Programma:	*B*

Toelichting

Binnen Programma B 'Bestuur en Organisatie' werken we zowel aan dienstverlening voor de stad als voor de organisatie.

We zorgen ervoor dat:

- ✓ *Onze **dienstverlening aan de Amsterdammer** persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk is (B1).*
- ✓ *Het **stadsbestuur** invulling geeft aan de publieke taken en stedelijke opgaven (B4).*
- ✓ ***Interne dienstverlening** de organisatie in staat stelt om de opgaven van de stad te realiseren. Dit doen we met:*
  - ✓ *Ondersteuning en instrumenten op de horizontale thema's digitale stad en democratisering (B2+ B3).*
  - ✓ *De centrale bedrijfsvoeringsfuncties zoals P&O, Financiën, Inkoop, ICT, Huisvesting, Communicatie, bestuurlijke ondersteuning (B5)*
  - ✓ *Specifieke expertise die projecten voor de stad faciliteren en voorbereiden (B6).*

De begrotingsomvang van programma B is ruim € 735 miljoen (begroting 2026).

Bij de Begroting 2026 heeft het college kennisgenomen van de budgettaire opgave programma B en de reeds getroffen en geïnventariseerde maatregelen programma B. Begin februari 2026 is het geactualiseerde financieel beeld van programma B in het college toegelicht. Naar aanleiding van de jaarrekening zijn de bedragen verder geactualiseerd. Er resteert een tekort van € 58,1 miljoen. Vanaf 2030 heeft programma B na 2030 geen structurele besparingsopgave meer.

Het grootste deel van het tekort (ca 90%) wordt veroorzaakt door de gemeentelijke huisvesting en bedrijfsvoering. Daarnaast zijn er tekorten bij I-domein en stadsdelen. Binnen deze portefeuilles zijn nu alle mogelijke besparingsmaatregelen, waarvoor zowel ambtelijk als bestuurlijk draagvlak is, ingezet.

Bij de komende P&C-documenten actualiseren wij het financieel beeld van programma B waarin de (verwachte) mee- en tegenvallers opgenomen zijn. Het implementeren van de maatregelen start in 2026.

Financiële en personele gevolgen

Gemeente Amsterdam

Na diverse maatregelen getroffen te hebben, blijft een resterend tekort over dat niet meer met maatregelen is op te lossen zonder de kwaliteit van dienstverlening te verlagen.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	cumulatief
Resterend tekort in programma B per begin maart 2026	-38,9	-14,9	-3,4	-0,9	0,0	**-58,1**

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***21 Betrouwbare, rechtvaardige en burgergerichte overheid***
Elevator pitch	*De gemeente Amsterdam wil een overheid zijn die voor inwoners en ondernemers toegankelijk, rechtvaardig en betrouwbaar is. Dat vraagt om een samenhangende versterking van de manier waarop wij informatie delen, fouten helpen voorkomen of herstellen, rechtsbescherming toegankelijk maken en inwoners in complexe situaties beter ondersteunen.*
Directie:	*DJZ, JB, DS&I*
Programma:	*B, 1, 2*

Toelichting

De gemeente Amsterdam wil een overheid zijn die voor inwoners en ondernemers toegankelijk, rechtvaardig en betrouwbaar is. Dat vraagt om een samenhangende versterking van de manier waarop wij informatie delen, fouten helpen voorkomen of herstellen, rechtsbescherming toegankelijk maken en inwoners in complexe situaties beter ondersteunen.
Deze intensiveringen dragen daaraan bij door

- toegang tot informatie en het recht te verbeteren, zodat inwoners sneller de juiste route vinden en minder onnodig in procedures terechtkomen;
- meer burgergericht en herstelgericht te werken, met ruimte om vergissingen te voorkomen of eenvoudig recht te zetten;
- bezwaar en beroep tijdig en zorgvuldig af te handelen, met kortere doorlooptijden, minder achterstanden en meer oog voor passende oplossingen;
- openbaarheid, standaardisatie en ondersteuning te versterken, zodat inwoners laagdrempeliger geholpen worden en de organisatie consistenter handelt;
- innovatie en AI gericht in te zetten om de kwaliteit van ons handelen te verbeteren, betere afwegingen te maken en efficiënter te werken.

Dit alles draagt bij aan het versterken van de uitvoeringskracht voor de Amsterdammers.

Binnen deze bredere beweging vallen de volgende maatregelen:

- Vergisrecht (indiener DJZ)
- Burgergericht werken en toegang tot het recht vergroten door innovaties en aanpak van achterstanden in bezwaar en beroep (indiener JB)
- Openbaarheid en vertrouwen, plek voor hulp bij toegang tot- en gebruik van informatie, dialoog, leren en actieve openbaarheid (indiener DS&I)

Daarnaast loopt parallel hieraan de inrichting van een toegewijd team voor vastlopende inwoners en ondernemers, gericht op gemeentebrede regie bij complexe dossiers waarin meerdere rechtsingangen en organisatieonderdelen samenkomen. Hiervoor is voor de start incidentele dekking voorzien; voor de langere termijn is nog structurele borging nodig.

Hieronder volgt een uitsplitsing van de financiële en personele gevolgen van de verschillende aanvragen:

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel
Blijvend investeren in innovaties om kwaliteit dienstverlening te vergroten en recht te ontsluiten	*0,0*	*€0,75*	*€0,75*	*€0,75*	*€0,75*	*€0,75*
Programma Burgergericht werken (vergroten efficiëntie werkprocessen, inzet kwaliteitscoaching, investeren leiderschap & vakmanschap juristen)	*0,0*	*€0,65*	*€0,65*	*€0,65*	*€0,65*	*€0,65*
Wegwerken achterstanden bezwaar & Beroep	*0,0*	*€1,1*	*€1,1*	*€0,5*	*€0,2*	*€ 0*
Versterken adviesfunctie tbv reductie beleidscomplexiteit, verbeteren primaire besluiten, leercirkels uit bezwaar	*0,0*	*€0,2*	*€0,2*	*€0,2*	*€0,2*	*€0,2*
*Vergisrecht**	*0,0*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*
*Finaal advies (knelpunt)**	*0,0*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*	*€0,3*
Openbaarheid: plek voor hulp bij toegang tot- en gebruik van informatie, dialoog, leren en actieve openbaarheid	*0,0*	*€ 1,25*	*€ 1,25*	*€ 1,25*	*€ 1,25*	*€1,25*
Totaal	***0,0***	**€3,95**	**€ 3,95**	**€3,35**	**€3,05**	**€2,75**

** Het gaat om respectievelijk 2 fte S13 en 2 fte S12/13 (wetgevings(juristen) met uitvoeringservaring) bij DJZ, totaal = €606.004*

Personele consequenties *	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE						
Aantal FTE voor Vergisrecht		2	2	2	2	2
Aantal FTE voor Finaal advies		2	2	2	2	2
Aantal FTE voor openbaarheidscentrum		5	5	5	5	5
Incidenteel? **Zo ja, tot wanneer?**						

* Hoewel het JB al jaren ziet dat er ondercapaciteit is bij uitvoering van de wettelijke taak, gaan deze maatregelen niet direct over het toevoegen van personeel. We staan een integrale aanpak voor waarin verschillende interventies samen leiden tot resultaat. Het gaat deels om het kunnen investeren in innovaties. Het wegwerken van achterstanden zou bijvoorbeeld incidenteel via een uitbesteding kunnen (dus zonder personeel in te huren of aan te nemen).

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***22 Weerbaarheid & digitale autonomie***
Elevator pitch	*Digitale weerbaarheid, en autonomie als onderdeel daarvan, zorgt dat de data van Amsterdammers veilig is. Tegen hacks, en tegen het buitenland die onze data wil inzien of onze dienstverlening stopzetten. Het bewaakt de grondrechten (zoals privacy) van onze burgers, en zorgt dat nieuwe technologie verantwoord wordt ingezet en niet leidt tot bias of zelfs discriminatie.*
Directie:	*DS&I*
Programma:	*Programma B*

Toelichting
Weerbaarheid vraagt continue aandacht, omdat de dreigingen continue veranderen en complexer worden. Het autonoom maken van de kritische systemen en meest gevoelige data is een enorme klus, die Amsterdam deels zelf, en deels met G4, VNG en Rijk doet. Zo niet, dan kunnen Amerika of China desgewenst onze data inzien, of onze dienstverlening uitzetten. En blijven we afhankelijk van Big Tech. Weerbaarheid betekent ook dat we informatie en technologie altijd bewust en verantwoord inzetten, als voldaan is aan alle wet- en regelgeving en alle ethische checks zijn uitgevoerd. Het vraagt kennis, kunde en capaciteit om nieuwe digitale technieken verantwoord te gebruiken, zodat er geen bias kan ontstaan. Digitale weerbaarheid speelt in de hele gemeentelijke organisatie, en moet ook over de volle breedte daarvan ingericht worden om effectief te zijn. Weerbaarheid heeft geen einddatum, maar vraagt continu inzet, bijstelling en up-to-date zijn. Op alle onderdelen van weerbaarheid zijn het afgelopen jaar meerdere moties vanuit de raad aangenomen om de inzet te versterken. De gevraagde middelen zijn voor: • Technische ontwikkelingen en aanpassen IT-landschap, multi-cloud, inkoop, alternatieve werkplekken en softwareontwikkeling; • Structurele opbouw van meer kennis en capaciteit op privacy, security en ethiek; • Externe samenwerking (aanjagen G4, VNG) en onderzoeken op gebied van oa de cloud.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Digitale autonomie		5	5	5	5	5
Weerbaarheid (versterken op oa privacy/cyber)		3	3	3	3	3

Digitale weerbaarheid kan deels uit bestaande capaciteit komen, maar zal op diverse plekken binnen digitalisering om meer capaciteit en kennis vragen om up-to-date te blijven bij de steeds grotere impact en complexiteit van digitale techniek. Samenwerking met G4/VNG/Rijk levert besparing op, maar vraagt ook extra investeringen vanuit Amsterdam als grootste gemeente. Meer diversiteit in systemen betekent meer licentiekosten. Bewaken van grondrechten wordt meer en ingewikkelder naarmate nieuwe technieken (bv AI) vorderen. Bovendien moeten alle (58) directies hierin worden meegenomen.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	15	30	35	35	35	35
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?			5	5	5	

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***23 Online leefwereld jongeren***
Elevator pitch	*Jonge Amsterdammers groeien op in een digitale omgeving die hun veiligheid, gezondheid en ontwikkeling onder druk zet. De gemeente kan jongeren beschermen tegen schadelijke effecten van technologie, kansen vergroten om technologie positief te benutten en hen actief betrekken bij oplossingsrichtingen. Opvoeders en professionals krijgen meer kennis en vaardigheden om jongeren te begeleiden.*
Directie:	*Digitalisering & Innovatie*
Programma:	*Online Leefwereld Jongeren*

Toelichting

Doel
Een gezondere en veiligere digitale omgeving voor jonge Amsterdammers.

Impact
- Amsterdammers (0-23 jaar) groeien gezonder en veiliger op
- Betere samenwerking tussen sociaal, digitaal en veiligheidsdomein
- Integrale aanpak & sterke kennisinfrastructuur rond digitale opvoeding en jeugd
- Betere borging van het thema in de lijnorganisatie
- Minder druk op jeugdzorg, leerprestaties, veiligheid en democratische waarden
- Toekomstbestendige stad waar technologie positief en kansrijk ingezet wordt
- Grotere digitale weerbaarheid bij jongeren
- Opvoeders, jongerenwerkers, docenten en ambtenaren zijn beter uitgerust om jonge Amsterdammers te ondersteunen
- Betere bescherming online voor kwetsbare groepen

Urgentie
De veiligheid, gezondheid en rechten van jonge Amsterdammers staan in toenemende mate onder druk door de online leefwereld. Professionals voelen handelingsverlegenheid en ouders hebben niet altijd de kennis en vaardigheden om goed te kunnen begeleiden. Er zijn toenemende gevolgen voor jongeren, hun omgeving en de stad.

Gevolgen/kosten van niets doen
Het welzijn van jongeren komt verder onder druk te staan: ingrijpende mentale, sociale en veiligheidsproblemen kunnen minder goed worden voorkomen en opgevangen, met maatschappelijke en financiële gevolgen, waarbij de opgebouwde expertise en een goed functionerend lerend netwerk verdwijnen.

Risico's
Het programma is o.a. afhankelijk van politieke prioriteit, samenwerking directies, structurele(re) financiering, draagvlak in de stad, communicatie-mogelijkheden, maatschappelijke ontwikkelingen, trage, beperkte of veranderende nationale en EU-regelgeving, nieuwe technologieën en nieuwe (functionaliteiten op) platformen, tools & games.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Programma Online Leefwereld Jongeren*		3,5	3,5	3,5	3,5	

** Jaarlijks 3,5 miljoen waarvan 1,9 miljoen personeelskosten. Deze kosten zijn exclusief inflatiecorrectie.*

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	6,89	6,89	6,89	6,89	6,89	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid. Gewenst totaal bedraagt 11,78 FTE	4,89	4,89	4,89	4,89	4,89	
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***24 AI – benutten kansen die Artificiële Intelligentie ons biedt***
Elevator pitch	*AI kan breed in de organisatie ingezet worden als middel om maatschappelijke opgaven effectiever en efficiënter aan te pakken, medewerkers beter te ondersteunen en de dienstverlening aan Amsterdammers te verbeteren. Daarvoor is gerichte investering nodig: in de clusters die AI willen toepassen maar onvoldoende capaciteit hebben, én in de stedelijke voorzieningen die dat mogelijk maken. Betrouwbaar, mensgericht en toekomstbestendig kunnen we processen effectiever inrichten en besparingen halen. Jaarlijks worden mogelijke besparingen gerapporteerd.*
Directie:	*DII*
Programma:	*Programma B*

Toelichting
AI ontwikkelt zich in hoog tempo en heeft grote verwachte impact op de samenleving, de arbeidsmarkt en de gemeentelijke organisatie. Voor Amsterdam is het geen vraag óf AI relevant is, maar hoe de gemeente dit verantwoord en doelgericht inzet om maatschappelijke opgaven effectiever en efficiënter aan te pakken, medewerkers beter te ondersteunen, administratieve lasten te verminderen, de uitvoeringskracht te versterken en de dienstverlening aan Amsterdammers continu te verbeteren. Amsterdam heeft de afgelopen jaren een stevige basis gelegd: een AI-platform, ervaring met pilots, eerste toepassingen in productie en groeiende expertise op het gebied van compliance, data en AI-geletterdheid. Maar die basis is nog niet voldoende voor de volgende stap. De capaciteit om AI verantwoord organisatiebreed te implementeren en door te ontwikkelen schiet tekort, en de stedelijke voorzieningen zijn nog niet op het niveau dat nodig is om AI op schaal toe te passen. Deze intensivering is gericht op precies die doorgroei. Doorgroei op een verantwoorde manier, doordat we ook zorgen voor een sterke infrastructuur om verantwoord AI te kunnen gebruiken. Met een goede basis op het gebied van privacy, security en datamanagement. De aanvraag betreft €11 miljoen per jaar voor 2027–2030. €6 miljoen per jaar gaat naar de clusters: uitvoering van clusteraanpakken, ontwikkeling en implementatie van toepassingen, samenwerking met marktpartijen en capaciteit voor adoptie en organisatieverandering. €5 miljoen per jaar gaat naar stedelijke ondersteuning vanuit het i-domein: versterking van het AI-platform, effectieve AI compliance, AI-geletterdheid, innovatie en regie.

Gemeente Amsterdam

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
AI - Apparaatslasten (incl. overhead)		6,0	6,0	6,0	6,0	
AI - Investeringen/ materiële kosten/ inkoop		5,0	5,0	5,0	5,0	

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid						
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?		40	40	40	40	

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***25 Drempelvrije informatievoorziening***
Elevator pitch	*Betere (digitale) toegang tot informatie draagt bij aan het verbeteren van de dienstverlening en het vertrouwen van burgers in de overheid.*
Directie:	*Stadsarchief*
Programma:	*Programma B*

Toelichting

Het Stadsarchief is de plek waar iedereen terecht kan voor hulp bij het zoeken, vinden en gebruiken van informatie en voor het gesprek over de open overheid. Openbaarheid is een kernwaarde, een voorwaarde voor vertrouwen in de overheid en een wettelijke verplichting.

Historische informatie is noodzakelijk voor onderzoek naar belangrijke thema's, zoals het slavernijverleden. Met het digitaliseren van het papieren archief wordt de geschiedenis letterlijk doorzoekbaar gemaakt. Van de 60 kilometer archief is in totaal 10 kilometer gedigitaliseerd. Met de gevraagde middelen kan een aanvullende 10 kilometer gedigitaliseerd worden, en kunnen we innovatieve (oa AI) oplossingen ontwikkelen waarmee historische en actuele informatie beter doorzocht en geraadpleegd kan worden.
Nieuwe middelen zijn nodig om de vaak slecht toegankelijke historische en recente informatie voor een grote groep drempelvrij toegankelijk te maken. Dit vraagt om de inzet van moderne, digitale middelen, zoals het door ontwikkelen van Open.Amsterdam en inzet op actieve openbaarheid, maar ook om menselijk contact in het Stadsarchief. Met als doel dat alle Amsterdammers gebruik kunnen maken van hun recht op toegang tot informatie, uit heden en verleden, zonder juridische procedures (Woo-verzoeken).

Financiële en personele gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	
Drempelvrije toegankelijkheid		4	4	4	4	Incidenteel

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid					
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid		5	5	5	5
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer? (tot 2030, voor Drempelvrije Toegankelijkheid					

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***26 Prioriteiten Aanpak binnenstad - Bezoekerseconomie***
Elevator pitch	Door het groeiend aantal bezoekers en de vercommercialisering van de openbare ruimte neemt de druk en impact op onze (binnen)stad toe. Om de binnenstad ook in de toekomst levendig en leefbaar te houden hebben we de afgelopen jaren transformatieve maatregelen genomen waarmee we de leefbaarheid in de binnenstad op korte en lange termijn verbeteren. We doen dit door meerjarig met partners binnen en buiten de gemeente te werken aan twee beleidsprogramma's: Aanpak Binnenstad en Bezoekerseconomie. Om de ambitie uit beide programma's te kunnen blijven waarmaken is het belangrijk deze programma's ook na 2026 te blijven voortzetten. Het instrumentarium dat we hiervoor gebruiken is een belangrijke manier om succes te behalen. Dit is een combinatie van: beleid, juridisch planologisch instrumentarium en subsidies. 1. *Ondermijning/vergunningplicht*: Op toeristen gerichte winkels blijken vatbaar voor ondermijnende criminaliteit. We willen een vergunningplicht instellen voor toeristische detailhandel. Zo kan (vooraf) worden gecontroleerd of een bedrijf bonafide is. 2. *Subsidie Aanpak binnenstad*: De subsidieregeling Aanpak Binnenstad stimuleert nieuwe initiatieven die bijdragen aan de transformatie van de binnenstad. 3. *Reclaim Centrum/* We willen de balans in het Centrum herstellen en daarom zetten we in op de leefbaarheid voor bewoners en lokale ondernemers. Dit doen we bijvoorbeeld door het opzetten van een Zegel dat lokale initiatieven en ondernemerschap versterkt. *Vastgoedfonds*: Een belangrijke maatregel om transformatie te kunnen realiseren is het Vastgoedfonds. Dit fonds kan gebruikt worden om een bijdrage te doen aan de aankoop van panden door onze vastgoeddeelnemingen en eventueel de uitkoop van toeristische exploitaties.
Directie:	Stadsdeel Centrum – Aanpak binnenstad
Programma:	*Aanpak binnenstad*

Toelichting
- *Doel:* Om de binnenstad ook in de toekomst levendig en leefbaar te houden moeten we ook in de komende collegeperiode transformatieve maatregelen nemen om de leefbaarheid in de binnenstad op korte en lange termijn verbeteren. - *Impact:* Jaarlijks wordt er gerapporteerd over de genomen maatregelen in het kader van de Aanpak binnenstad en de Bezoekerseconomie. Deze rapportages kunnen desgewenst worden mee gestuurd. - *Urgentie:* Deze investeringen leveren op lange termijn een levendige en leefbare binnenstad op. Als we stoppen met de transformatieambities zal de (financiële) belasting op handhaving en beheer openbare ruimte (schoon, heel, veilig) alleen maar extra toenemen.

- *Gevolgen/kosten van niets doen:* Bij niets doen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de opgelegde verplichting Vanuit de Verordening op Toerisme in Balans: om de overlast tegen te gaan en het aantal bezoekers te verminderen.

- *Risico's:* Als we onverhoopt stoppen met deze maatregelen uit de Aanpak binnenstad en de bezoekerseconomie dan zullen de problemen in de binnenstad verergeren en zullen toekomstige bestuurders toch weer een nieuwe aanpak voorstellen. Die toekomstige aanpak zal dan vele malen duurder zijn, omdat je de jaren van nietsdoen moet repareren.

Financiële en personele gevolgen

De totale kosten zijn:
- € 8 miljoen (voor de collegeperiode). €2 miljoen p.j. incidenteel: (€1 miljoen subsidie, €0,5 miljoen Reclaim en €0,5 miljoen Programma-middelen).
- € 7,2 miljoen: €1,8 miljoen p.j. (Vergunningsplicht)
- € 30 miljoen (Vastgoedfonds)

€45,2 miljoen voor de periode 2027-2030. Dit jaar maken we nog gebruik van de huidige collegemiddelen.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
	12,7	11,3	11,3	11,3	11,3	incidenteel

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid		7,06	7,06	7,06	7,06	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

Gemeente Amsterdam

Onderwerp:	***27 CDOKE Bestedingsrichtingen (saldoneutraal)***
Elevator pitch	Middelen 2026: incidentele uitgaven middels stelpost/reserve (NTB) Middelen vanaf 2027: voortzetting vastgesteld beleid, daarnaast mogelijkheid vrijspelen algemene middelen
Directie:	*Diverse*
Programma:	*Diverse*

Toelichting

CDOKE staat voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid. In 2026 is CDOKE via een vrij besteedbare decentralisatieuitkering toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit geldt ook vanaf 2027 tot en met 2030, maar dan zullen wel weer bestedingsvoorwaarden gelden (inzet voor CO2-reductie en capaciteit). In het landelijke coalitieakkoord is aangegeven dat deze middelen ook na 2030 zullen worden gecontinueerd.

De langjarige toezegging vanuit het Rijk maakt het mogelijk om een aantal onderwerpen die in de vorige collegeperiode incidenteel uit de oude regeling zijn gefinancierd structureel in te bedden. Als alternatief kan door het omzetten van de dekking van structurele duurzaamheidscapaciteit van algemene middelen naar CDOKE-middelen budget worden vrijgespeeld voor andere (duurzaamheids)opgaven.

In overleg met de inhoudelijk wethouder (Duurzaamheid) zijn bestedingsvoorstellen gedaan, zowel voor de inzet van de middelen 2026 (incidentele uitgaven middels stelpost/reserve) als voor de inzet van de middelen 2027 (voortzetting vastgesteld beleid, daarnaast mogelijkheid vrijspelen algemene middelen).

Financiële en personele gevolgen

Betreft de bestemming van de CDOKE-uitkering in het gemeentefonds. Derhalve saldoneutraal. De middelen vanaf 2027 zullen naar verwachting wel weer voor capaciteit moeten worden ingezet.

Middelen 2026 (incidenteel middels stelpost/reserve)			Middelen va 2028 (structurele capaciteit)		
Klimaatbegroting	T.b.v. maatregelen CO2-reductie	19 mln	Energietransitie	Continueren inzet voor het toekomstbestendig maken van de energievoorziening	10 mln
Gevolgen netcongestie	T.b.v. tijdelijke maatregelen om te voorkomen dat projecten stilvallen (exploitatie)	19 mln	Ondergrond	Continueren inzet regie op de ondergrond	1,5 mln
Uitvoering stadsdelen	T.b.v. uitvoering duurzaamheidsbeleid op stadsdeelniveau	1,5 mln	Luchtkwaliteit / uitstootvrije mobiliteit	Continueren inzet t.b.v. uitstootvrije zones	3 mln
			Circulariteit	Continueren inzet t.b.v. circulaire economie	2 mln
			Klimaatbegroting	T.b.v. capaciteit datateam en begeleidingsteam	2 mln
			Duurzaamheid in gebieden en organisatie	Aanvullende inzet duurzaamheidscoördinatoren	1,5 mln
			Subtotaal structureel te dekken		*20 mln*
			Nog te bestemmen		*10 mln*
Totaal incidenteel = uitkering GF		39 mln	Totaal structureel = uitkering GF		30 mln

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb
Incidenteel**? Zo ja, tot wanneer?	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.
**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.

NADERE TOELICHTING

Middelen 2026: incidentele uitgaven middels stelpost/reserve (NTB)

- De klimaatbegroting: Om de wettelijke en gemeentelijke doelen voor CO_2-reductie te halen is het essentieel om dit structureel, consistent en aantoonbaar te verankeren in alle beleidsdomeinen en besluitvormingsprocessen. Daarom wordt een klimaatbegroting onderdeel van de reguliere begroting.
- Gevolgen netcongestie: Het toepassen van alternatieven om de gevolgen van netcongestie te ondervangen.
- Uitvoering stadsdelen: inzet van duurzaamheid coördinatoren en regisseurs om uitvoering te geven aan het duurzaamheidsbeleid op stadsdeelniveau.

Middelen vanaf 2027: voortzetting vastgesteld beleid, daarnaast mogelijkheid vrijspelen algemene middelen

- Energietransitie
  Dekking inzet tot en met 2030 voor het toekomstbestendig maken van de energievoorziening.
- Ondergrond
  Het voeren van regie op de ondergrond is cruciaal voor het behalen van de klimaatdoelstellingen. Het gaat hierbij het benutten van de bodem en ondergrond voor de levering van warmte en koude (WKO-systemen, geothermie), een gezonde bodem als basis voor een duurzame stad en de inpassing van warmtenetten en verzwaring van elektriciteitsnetten en klimaatadaptatiemaatregelen in de al overvolle ondergrond.
- Uitstootvrije mobiliteit
  Uitstootvrije mobiliteit is 1 van 3 sectoren waar nog CO_2 reductiemogelijkheden zijn. We zetten ons blijvend in voor het 60% doel voor 2030 en klimaatneutraliteit in 2050, waarbij we ook bijdragen aan het voldoen aan de Klimaatwet. Uiteraard dragen deze activiteiten ook bij aan verbetering van de luchtkwaliteit richting WHO 2021 normen.
- Circulariteit
  Circulaire economie komt in de implementatie- en uitvoeringsfase. Dat betekent dat sommige ketens anders ingericht moeten worden en het oppakken van nieuwe opgaven. Om de organisatie in staat te stellen om circulair te werken is tijdelijk extra capaciteit nodig om werkprocessen, instrumentarium en procedures aan te passen of te ontwikkelen, zodat er een nieuwe werkwijze ontstaat. De activiteiten binnen dit thema komen inmiddels goed op stoom.
- Klimaatbegroting
  Elders in deze nota worden de contouren geschetst van de klimaatbegroting. Om de klimaatbegroting te laten functioneren als onderdeel van de reguliere begroting, is het belangrijk deze vanuit de reguliere P&C-rollen in te richten en niet als een afzonderlijk proces te organiseren. Aanvullende capaciteit is op twee onderdelen nodig:

  - Een beperkte begeleidingsgroep die de klimaatkaderbrief opstelt en de totale inzet vanuit de programma's samenbrengt en analyseert.
  - Een datateam dat CO_2-informatie levert en mogelijk maatregelen doorrekent.

  De wijze en omvang van aanvullende (tijdelijke) inzet ten behoeve van de programma's maakt onderdeel uit van het groeimodel voor de klimaatbegroting.
- Duurzaamheid in gebieden en duurzame organisatie
  Projecten in de gebieden brengen duurzaamheid dichter bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het gaat daarbij veelal om het stimuleren en faciliteren van duurzame maatschappelijke initiatieven.
  Daarnaast is bij de verduurzaming van activiteiten van de eigen organisatie is veel impact te behalen. Daarom wordt bij 'Duurzaam, tenzij' ingezet op het borgen van duurzaam werken in alle werkprocessen.

Op basis van de eerder CDOKE-middelen van de afgelopen jaren is de verwachting dat bovenstaande thema's optellen tot ca € 20 miljoen. Dat betekent dat er nog ca € 10 miljoen beschikbaar kan zijn voor verdere intensivering.

Gemeente Amsterdam

Link naar andere documenten Staat van de Programma's

Alle documenten van Staat van de Programma's zijn te vinden op de site:
open.amsterdam/overige-onderwerpen/51-bestuurswissel-2026-2030

Staat van de Programma's bestaat uit:

- Overzichtsdocument (powerpoint-presentatie)
- Bijlage A: fiches met uitwerking technische opties voor mogelijke besparingen
- Bijlage B: overzicht alle activiteiten binnen en buiten scope voor opties voor mogelijke besparingen
- Bijlage C: toelichting ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities *(dit document)*

Op deze site zijn ook andere documenten te vinden waarnaar in deze sheets verwezen wordt, zoals bijvoorbeeld de Nota Begrotingsruimte.